

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор НН інституту
фізичної культури

М. О. Лянной

« 02 » 09 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЛОГОПЕДА**

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма – Спеціальна освіта
(Логопедія)

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

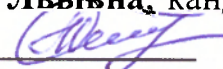
Мова навчання – українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту фізичної
культури

« 2 » 09 2021 р.

Голова

_____ Мороз Л.В., к.пед.н., доцент

Розробник: **Стахова Лариса Львівна**, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри логопедії

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

Кравченко А.І., к. пед. н., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 5	магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		-й	
Семестр			
7-й		8-й	
Лекції			
ДФН – 18 год.		ЗФН – 4 год.	
Практичні, семінарські			
ДФН – 20 год.		ЗФН – 4 год.	
Лабораторні			
- год.		- год.	
Самостійна робота			
ДФН – 110 год.		ЗФН – 140 год.	
Консультації:			
ДФН – 2 год.		ЗФН – 2 год.	
Загальна кількість годин: 150	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *Професійна компетентність логопеда* є формування професійних якостей майбутніх педагогів, допомога в процесі осмислення логіки й закономірностей педагогічної творчості, в результаті чого будуть закладені основи майстерності.

Основними завданнями вивчення дисципліни професійна компетентність логопеда є:

створити умови для становлення професійної культури спеціаліста, організувати методичну підтримку;

теоретично обґрунтувати основні складові змісту професійної підготовки логопеда та його стислий виклад у вигляді систематизованого професіографічного опису

активізувати формування ключових компетенцій логопеда, формувати професійну мобільність студентів;

сформувати соціальну активність на основі особистісних якостей та соціальних умінь особистості.

Вивчення дисципліни спрямовано на формування в студентів програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність: ІК;

загальні компетентності (ЗК): ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК9;

спеціальні компетентності спеціальності (СК): СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Для ефективного вивчення навчальної дисципліни важливим є попереднє опанування наступними дисциплінами: «Вступ до спеціальності», «Психологія», «Психолінгвістика», «Логопедія».

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.</p> <p>РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.</p> <p>РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.</p> <p>РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психологопедагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.</p>
---	--

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

РН 15. Проводити необхідні діагностичні засоби для визначення особливостей мовленнєвого розвитку (зокрема мовленнєвої патології) у дітей та дорослих, планувати корекційно-логопедичний процес та прогнозувати його результативність.

РН 16. Застосовувати методику логопедичної роботи відповідно до етіології та патогенезу мовленнєвих порушень, вікових та індивідуальних особливостей суб'єкта корекції чи реабілітації.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого вирішення навчальних завдань, переконливо аргументує відповіді, обґрунтовує власні міркування та умозаключення.
82 - 89	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, правильно вирішує навчальні завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких не значна, добирає аргументи для підтвердження думок.
74 - 81	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти допущені помилки.
64 - 73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є суттєві.
60 - 63	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за вихідний, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, з допомогою викладача може виправляти значну кількість суттєвих помилок.
35-59	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1 - 34	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії поточного контролю знань і умінь студентів

Поточний контроль теоретичних знань студентів здійснюється за здійснюється за п'ятибальною системою: 1 – «задовільно», 2 – «добре», 3 – «відмінно». Оформлення таблиць, схем, створення презентацій – 1-3 бали. Опрацювання проблемних питань – 1,5 б.

Розподіл балів

Поточний контроль				Разом	Сума	Загальна сума
РОЗДІЛ 1						
Т 1.1.	Т 1.2.	Т 1.3.	Т 1.4.			
Поточний контроль						
10	10	15	20	55	100	100
Контроль самостійної роботи						
5	5	5	5	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, комплексна контрольна робота, поточне теоретичне опитування, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ І ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЛОГОПЕДА

Тема 1.1. Психолого-педагогічні особливості формування та розвитку професійної компетентності вчителя-логопеда як обов'язкової умови успішності його професійної діяльності

Характеристика базових понять. Соціальне замовлення на вдосконалення системи безперервної професійної підготовки вчителя-логопеда. Державний освітній стандарт вищої професійної освіти, що окреслює вимоги до сучасного вчителя-логопеда та змісту його професійної підготовки. Психолого-педагогічні аспекти розвитку професійної компетентності вчителя-логопеда в професійному середовищі. Завдання та принципи формування професійної компетентності. Характеристика знаннєвого і компетентнісного підходів. Сучасні підходи до реалізації компетентнісного підходу в системі додаткової професійної педагогічної освіти.

Тема 1.2. Ключові компетенції вчителя-логопеда

Структурні компоненти професійної компетентності педагога (А.К.Маркова, Л.Н.Атмахова, Н.І.Храпченкова). Я - концепція, складовими якої особистісні й професійні якості, які формуються і коригуються і під час навчання, і після закінчення навчального закладу.

Характеристика ключових компетенцій логопеда: інформаційна, лінгвістична, лінгводидактична, мовленнєва, інтелектуальна, комунікативна, соціальна (соціокультурна), особистісно-мотиваційна, життєва, рефлексивна, технологічна тощо.

Тема 1.3. Умови та шляхи формування професійної компетентності вчителя-логопеда

Рівні готовності випускника до виконання функціональних обов'язків логопеда педагогічних та медичних закладів. Критерії визначення компонентів професійної компетентності майбутнього логопеда.

Основні компоненти професійної компетентності логопеда: знання, вміння, навички, професійна позиція, індивідуально-психологічні особливості, мотиви. Головні напрямки формування компетентності педагога. Принципи розвитку професійної компетентності логопеда. Змістове наповнення поняття «формування професійної компетентності майбутнього логопеда». Модель компетентного логопеда. Організація неперервного професійно-особистісного зростання. Формування та задоволення пізнавальних потреб логопеда в умовах безперервної професійної освіти (цілі, завдання, зміст, методи, прийоми, засоби).

Тема 1.4. Складові професійної компетентності логопеда

Методичні аспекти професійної компетентності логопеда. Форми організації корекційної роботи. Види занять, структурні компоненти, методика проведення. Ведення ділової документації в освітніх та медичних установах. Організаційна складова професійної компетентності логопеда. Планування навчальної роботи. Підготовка та проведення різних форм корекційних занять. Організація взаємодії з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями. Моніторинг ефективності корекційної діяльності в сфері спеціальної та інклюзивної освіти з метою забезпечення якості освіти. Оцінювання ефективності і результативності професійної діяльності. Прогностична складова професійної компетентності логопеда. Створення індивідуальної корекційно-розвиткової програми, визначення напрямів роботи, аналіз альтернативних програм. Створення нових технологій. Удосконалення традиційних технологій.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
РОЗДІЛ 1. Професійна компетентність логопеда												
Тема 1.1. <i>Психолого-педагогічні особливості формування та розвитку професійної компетентності логопеда як обов'язкової умови успішності його професійної діяльності</i>	14	2	2			10	19	2	2			15
Тема 1.2. <i>Ключові компетенції логопеда. Структурні компоненти професійної компетенції логопеда</i>	23	6	4			15	15					15
Тема 1.3. <i>Умови та шляхи формування та удосконалення професійної компетентності логопеда</i>	14	4	2			10	15					15
Тема 1.4. <i>Складові професійної компетентності логопеда</i>	37	6	6			25	41	2	2			37
	2				2							
Усього годин	90	14	14		2	60	90	4	4			82

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Психолого-педагогічні особливості формування та розвитку професійної компетентності вчителя-логопеда як обов'язкової умови успішності його професійної діяльності	2	2
2	Ключові компетенції вчителя-логопеда.	4	
3	Умови та шляхи формування професійної компетентності вчителя-логопеда.	2	
4	Складові професійної компетентності логопеда	6	2
Разом		14	4

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Антонова О. Є. Європейський вимір компетентнісного підходу та його концептуальні засади / О. Є Антонова, Л. П. Маслак // Професійна педагогічна освіта : компетентнісний підхід : монографія / за ред. О. А. Дубаченюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011.
2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід : рефлексивний аналіз застосування // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : (Бібліотека з освітньої політики) : колективна монографія / [Бібік Н. М., Ващенко Л. С., Савченко О. Я. [та ін.] ; заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К.І.С.», 2004. – С.45-50. Волобуєва Т. Оновлення змісту професійної компетентності педагогічних кадрів / Т. Волобуєва // Рідна школа. – 2006. - №3.
3. Волобуєва Т. Оновлення змісту професійної компетентності педагогічних кадрів / Т. Волобуєва // Рідна школа. – 2006. - №3.
4. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Бібліотека з освітньої політики [за заг. ред. О. В. Овчарук] . – К. : «К.І.С.», 2004. – 112 с.

5. Боритко Н. М. Професійно-педагогічна компетентність педагога. // Інтернет-журнал "Ейдос".- 2007 - 30свересня. <http://www.eidos.ru/journal/2007/0930-10.htm>.
 6. Ващенко Г. Г. Виховання волі і характеру. Підручник для педагогів. - К., 1999.
 7. Воробель Г.М. Застосування ділової гри на педагогічних радах в спеціальному навчальному закладі. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університета: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми корекційної педагогіки і психології», 2007.
 8. Герасименко С.Л. Удосконалення комунікативної культури в умовах сучасного ВНЗ <http://www.emissia.org/offline/2007/1124.htm>.
 9. Сафонова Н.М. Реформування системи вищої освіти в Україні (90-ті рр. ХХ - початок ХХІ ст.): історичний аспект : Автореф. дис. канд. ист. наук: 07.00.01 /; Східноукр. нац. ун-т ім. В.Даля. – Луганськ.
 10. Пономарьов О.С., Касьянова О. М. Моделювання діяльності фахівця: підручник. Х.: НТУ «ХПІ», Харків: Вид-во ФОП Тагаєв П. О., 2011. 236 с.
- Додаткові:*
1. Стахова Л.Л. Структура профессиональной компетентности учителя-логопеда // Объединенный университетим. В. И. Вернадского: Вопросы современной науки и практики. – 2009, №9 (23).
 2. Рівень професійної компетентності учителя-логопеда як необхідна умова ефективної корекційної роботи // Матеріали обласної науково-практичної конференції. – Суми.: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010.
 3. Стахова Л. Л. К вопросу качестваобразовательных услуг учителя-логопеда в современной системе дошкольного образования // Качество информационных услуг. Сборник научных трудов по материалам международного научно-практического семинара. – 2009 . Вып. 11.
 4. Обуховська А.Г. Соціальна роль логопеда в системі надання допомоги населенню. Хрестоматія з логопедії / За ред. Шеремет М.К.- К.: КНТ, 2006

5. Демченко С.О. Професійно-педагогічна компетентність викладача спеціальних дисциплін як ознака особистості // Вісник Черкаського університету.- Черкаси, 1998. – Вип. 8
7. Соф'янц Е., Волобуєва Т. Структура професійної компетентності сучасного педагога // Управління освітою. – 2006.
8. Хлебнікова Т. Діагностика професійної компетентності вчителя // Управління школою. – 2006. – №19-21.
9. Бабенко Н. Вивчення рівня професійної компетентності педагогів : (психолого-педагогічний моніторинг). *Завуч*. 2014. № 24 (груд.). С. 4–25.
10. Бакаленко О.А. Психологічна компетентність як ключова компетентність сучасного фахівця. Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Серія «Теорія культури і філософія науки». Вип. 58. 2018.
11. Волосенко А. Формування професійної компетентності як важливий чинник творчої самореалізації майбутнього вчителя. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2012. № 6. Ч. 1.
12. Волобуєва Т. Оновлення змісту професійної компетентності педагогічних кадрів. *Рідна школа*. 2006. №3.
13. Воробель Г.М. Застосування ділової гри на педагогічних радах в спеціальному навчальному закладі. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університета: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми корекційної педагогіки і психології», 2007.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна
Мультимедійні презентації до лекційних занять (відповідно теми).